

KESÄTÖIDEN PELISÄÄNNÖT TAAS AJANKOHTAINEN ASIA

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelle odotellaan taas pitkin kevättä tulevan paljon kyselyjä, jotka koskevat nuorten työllistämistä ja työn tekemisen ehtoja. Kysymyksiä esittävät sekä töitä hakevat nuoret, työnantajat että nuorten vanhemmat.

Kesätyötä koskevan työsopimuksen tekeminen

Tänä vuonna **14 vuotta täyttävä** voidaan ottaa kesätöihin siten, että työssä oloaika on enintään 1/2 kesälomasta. Peruskoulunsa päättänyt voi työskennellä koko kesän.

Kesätöitäkin koskevat **työsopimukset** on viisainta tehdä **kirjallisina**, vaikka suullisenkin sopimus on osapuolia sitova. Ellei työsopimusta tehdä kirjallisena, on työnantaja yli kuukauden kestävässä työsuhteissa velvollinen antamaan **kirjallisen selvityksen työsuhteen ehdoista**. Selvityksestä pitää käydä ilmi mm. palkka, työaika, työtehtävät ja työsuhteen kesto. Työsopimuskaavakkeen voi hakea esim. työsuojeluhallinnon internetsivuilta, mistä löytyy muutakin tietoa, osoitteesta www.tyosuojelu.fi

Palkkaus

Koululaisille maksettava palkka ilmenee yleensä ko. alan **työehtosopimuksesta**. Palkat ovat keskimäärin 70 - 90 % alimmasta taulukkopalkasta. Niillä aloilla, joilla ei ole yleissitovaa työehtosopimusta, pitää palkasta sopia työntekijän ja työnantajan kesken.

Aina on syytä varmistua siitä, että **palkka lisineen on oikein maksettu**. Joka kesä tulee ilmi tapauksia, joissa jopa peruspalkkaa tai ainakin yli- tai sunnuntaityökorvauksia taikka työehtosopimusten mukaisia ilta- ym. lisiä on jätetty nuorille maksamatta. Mainittuja eriä ei saa sopia sisällytettäväksi peruspalkkaan, vaan ne maksetaan sen päälle. Palkan lisät on myös syytä eritellä työntekijälle annettavaan palkkalaskelmaan. Tällaisen laskelman antaminen on hyvä tapa ehkäistä epäselvyyksien ja riitaisuuksien syntymistä ja samalla osoittaa työnantajan hoitavan asiansa avoimesti ja huolellisesti.

Työaika

15 vuotta täyttäneen **työaika** on sama kuin täysi-ikäistenkin, myös ylitöiden tekeminen on sallittua, kuitenkin enintään 80 tuntia vuodessa. Alle 15-vuotiaan työpäivä saa kesälomalla olla enintään 7 tuntia, eikä ylitöitä saa tehdä. Töiden tekemistä iltaisin on rajoitettu niin, että alle 15-vuotiaan työaika tulee pääsäännön mukaan sijoittaa klo 8.00 - 20.00 väliseen aikaan ja 15 vuotta täyttäneen osalta 6.00 - 22.00 väliseen aikaan. Yötyö on nuorilta käytännössä kielletty.

Lisätietoja:

Lakimies Jouni Kallioluoma

puh. 040-528 1506

19.1.2010

Tehdyt **työtunnit on työnantajan merkittävä työaikakirjanpitoon**. Myös työntekijän on aina syytä kirjata tekemänsä työtunnit muistiin esim. kalenteriin siltä varalta, että niistä tulee myöhemmin epäselvyyttä. Näin erityisesti silloin, jos työpäivien pituudet vaihtelevat, töitä tehdään muutoin epäsäännöllisesti taikka kun tehdään ylitöitä.

Työturvallisuus

Työtehtävät on suhteutettava nuoren fyysiseen ja henkiseen suorituskykyyn. Nuorten **työnopastuksesta** ja työn **valvonnasta** tuleekin kantaa erityistä huolta. Ainakin työskentelyn alkuvaiheessa edellytetään käytännössä jatkuvaa valvontaa, jotta voidaan varmistua luotettavasti siitä, että nuori on oppinut tekemään työnsä oikein ja turvallisesti.

Eräät työt ovat **kokonaan kiellettyjä** alle 18-vuotiailta. Tällaisia töitä ovat esimerkiksi;

- työt, jotka ovat liiallisen *rasittavia* tai sisältävät huomattavaa *vastuuta* turvallisuudesta tai varallisuudesta taikka vaikeasti tunnistettavia ja torjuttavia vaaroja,
- *yksin tehtävät työt*, joissa on ilmeinen tapaturman tai väkivallan vaara,
- työt, joissa käsitellään *vaarallisia aineita*.

STM on vahvistanut **esimerkkiluettelon nuorille vaarallisista töistä**. Niitä ei saa teettää ollenkaan alle 16-vuotiailla. Luettelossa mainittuja töitä saa 16 vuotta täyttäneillä teettää, jos työn turvallisuudesta on huolehdittu riittävästi. Tällöin työnantajan tulee lisäksi **ilmoittaa työn teettämisestä työsuojeluviranomaiselle**. Lisätietoja luettelosta ja ilmoituslomakkeita saa työsuojeluviranomaisilta ja internetistä.

Vaikka nuorille sallittuja töitä on turvallisuusmääräyksissä rajoitettu, on kuitenkin olemassa varsin monenlaisia töitä, jotka nuorille sopivat erittäin hyvin.

Apu ja neuvonta

Jos ongelmia ilmaantuu, pitäisi asiaa pyrkiä selvittämään **ensisijaisesti työpaikalla**. Vanhempien aktiivisuus on usein paikallaan ja kokemus onkin osoittanut, että useissa tapauksissa nimenomaan vanhemmat ovat yhteydessä työsuojelupiiriin ja saattavat lastensa asioita viranomais selvittelyihin.

Jos työpaikalla on **luottamusmies, työsuojeluvaltuutettu** tai vastaava työntekijäin edustaja, voi nuori pyytää apua häneltä. Jos asia ei paikallisesti selviä, voidaan selvittelyapua pyytää työsuojeluviranomaisilta.

Nuorten, niin kuin tietenkin muidenkin työsuhdetta ja työturvallisuutta koskevista asioista saa lisätietoja työsuojeluviranomaisilta. Ne antavat neuvoja ja ohjeita niin työnantajille kuin työntekijöillekin. **Pirkanmaan, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan** alueella palvelee **Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue**, jonka puhelinnumero on 020 636 1060.

Työsuojeluviranomaiset löytyvät internetistä osoitteesta **www.tyosuojelu.fi**.